

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 8Csp/131/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319205337
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radka Laceková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4319205337.3

Rozhodnutie

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Radkou Lacekovou v spore žalobcu: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, zast.: JUDr. Katarína Hegedúšová, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava 4, proti žalovanej: O. U., nar. XX.X.XXXX, E. XXX, XXX XX A., o zaplatenie 101 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi 101 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 101 eur od 01.12.2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa prostredníctvom právnej zástupkyne žalobou doručenou Okresnému súdu Levice dňa 29.11.2019 domáhal zaplatenia sumy 101 eur s príslušenstvom, ktorú odôvodnil tým, že žalobca so žalovanou uzavrel dňa 30.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 200 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť a zaplatiť odplatu a úrok, čo v prípade riadneho splatenia úveru predstavovalo sumu 196 eur, teda sa zaviazala vrátiť celovú sumu 396 eur do 30.11.2016. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, v zmysle ktorých, ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve, žalovaná sa zaväzuje zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu 33 eur. Žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok, čím porušila dojednania zmluvy a stratila výhodu splátok, preto žalobca vyzval žalovanú na úhradu jeho záväzku. Žalobca zaslal žalovanej šesť upomienok, za ktoré si uplatnil v zmysle všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru celkovo 180 eur. Žalovaná doposiaľ uhradila sumu 99 eur. Žalobca si v konaní uplatňuje istinu 101eur, odplatu 56 eur, zmluvnú pokutu 33 eur, poplatky za upomienky 180 eur, zmluvný úrok 70% ročne zo sumy 200 eur od 30.11.2015 do 18.12.2015, zo sumy 167 eur od 19.12.2015 do 19.01.2016, zo sumy 134 eur od 20.01.2016 do 19.02.2016 a zo sumy 101 eur od 20.02.2016 do zaplatenia a zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 157 eur od 01.12.2016 do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Žalobca označil a predložil listinné dôkazy - zmluvu o spotrebiteľskom úvere, všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru.

3. Súd doručil žalobu s prílohami žalovanej do vlastných rúk dňa 31.01.2020. Súd žalovanú vyzval uznesením 8Csp/131/2019-44 zo dňa 16.01.2020 podľa § 167 ods. 2 zákona č. 160/20105 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), aby sa k žalobe vyjadrila. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila.

4. Súd pojednával dňa 05.06.2020, na pojednávanie sa nedostavil PZ žalobcu, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil elektronickým podaním zo dňa 5.6.2020 z dôvodu veľkej pracovnej zaneprázdnenosti, súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti a neprítomnosti žalobcu. Žalovaná sa na pojednávanie nedostavila, doručenie vykázané, svoju neúčast' neospravedlnila.

5. Súd pojednával v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, žalobcu a žalovanej podľa § 180 CSP.

6. Súd vykonal oboznámenie sa s obsahom spisového materiálu, s listinnými dôkazmi najmä: so žalobou, všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úver, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 30.11.2015 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

7. Dňa 30.11.2015 formou predtlača bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi stranami sporu, ktorou žalobca poskytol žalovanej úver 200 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť spolu s odplatom vo výške 196 eur, čo predstavuje RPMN vo výške 28% a úrokom vo výške 70% ročne z poskytnutého úveru až do jeho úplného uhradenia, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 140 eur. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku spolu vo výške 396 eur do 30.11.2016. Zmluvné strany sa dohodli, že doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru nastane 30.11.2016. Žalovaná sa zaviazala, že v prípade ak neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve zaplatí zmluvnú pokutu 33 eur a zaviazala sa uhradiť za každú zaslanú upomienku 30 eur.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

10. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

14. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

17. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

19. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., Výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

20. Súd mal za nepochybné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa textu uzatvorenej zmluvy mal byť žalovanej poskytnutý úver splatený do 30.11.2016, zmluva však nič bližšie neuvádza, či to malo byť jednou splátkou (396 Eur) alebo bolo povinnosťou žalovanej splatiť úver vo viacerých splátkach. V zmluve je uvedený údaj o výške RPMN 28 % v súvislosti s povinnosťou žalovanej zaplatiť odplatu vo výške 56,- Eur, k spôsobu výpočtu RPMN žalobca neposkytol žiadne vysvetlenie. Pre výpočet RPMN poskytnutého úveru vo výške 200,- Eur je potrebné vziať do úvahy celkové náklady žalovanej súvisiace so splácaním úveru, teda okrem odplaty pri poskytnutí úveru vo výške 56,- Eur aj úrok vo výške 140,- Eur (t.j. do celkovej čiastky 396,- Eur). RPMN poskytnutého úveru potom predstavuje približnú hodnotu od 103,28 % pri splatení úveru jednou platbou 30.11.2016 až po 309,86 % pri splácaní úveru v 12 mesačných splátkach so splatnosťou poslednej dňa 31.11.2016. Len samotná hodnota úrokovej miery všetkých nákladov žalovanej spojených s poskytnutým úverom predstavuje 32,66% (97,99/3), hodnota RPMN poskytnutého úveru teda musí byť vyššia. Uzatvorená zmluva teda neobsahuje správny údaj o výške RPMN poskytnutého úveru. Zmluva obsahuje v spodnej časti formulára ustanovenie, že spotrebiteľ úver žiada poskytnúť zmenkou, ktorej prevzatie spotrebiteľ podpisom potvrdzuje. Spomínanú zmenu žalobca nepredložil. Žalobca nepredložil súdu ani žiadne dôkazy o zasielaní upomienok žalovanej. Nesporné medzi žalobcom a žalovanou bolo, že žalovaná zaplatila doposiaľ žalobcovi 99 eur.

21. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

22. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 30.11.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

23. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) a písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 30.11.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

24. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 21.04.2015, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

25. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená Zmluva, ktorú možno právne kvalifikovať ako zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá sa ako spotrebiteľský právny vzťah spravuje aj ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských právnych vzťahoch. Podľa textu uzatvorenej zmluvy mal byť žalovanej poskytnutý úver splatený do 30.11.2016, pričom zmluva nič bližšie neuvádza, či to malo byť jednou splátkou (396,- Eur) alebo bolo povinnosťou žalovanej splatiť úver vo viacerých splátkach. V zmluve je uvedený nesprávny údaj o výške

RPMN poskytnutého úveru (28 %), pričom hodnota RPMN poskytnutého úveru predstavuje hodnotu 309,86 % pri splácaní úveru v 12 mesačných splátkach so splatnosťou poslednej dňa 30.11.2016. Len samotná hodnota úrokovej miery všetkých nákladov žalovanej spojených s poskytnutým úverom predstavuje 65,33 % (196/3), hodnota RPMN poskytnutého úveru teda musí byť vyššia. Uzatvorená zmluva teda v rozpore s § 9 ods. 2 písm. l)

neobsahuje správny údaj o výške RPMN poskytnutého úveru. Údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov je pritom práve tým údajom, ktorého neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Zmluva obsahuje v spodnej časti formulára ustanovenie, že spotrebiteľ úver žiada poskytnúť zmenkou, ktorej prevzatie spotrebiteľ podpisom potvrdzuje, spomínanú zmenku žalobca súdu nepredložil. Účelom takto dojednaného spôsobu poskytnutia úvere je evidentne obchádzanie ustanovenia § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. ktorý v znení účinnom v roku 2015 sankcionoval poskytnutie úveru v hotovosti bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru. Kreativita žalobcu pri obchádzaní ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. zrejme nie je ničím limitovaná, je však ľahko prehliadnuteľná. Aj keby žalobca poskytol žalovanej úver prostredníctvom zmenky (čo však žaloba nepreukázal), malo by to rovnaké účinky ako keby poskytol úver v hotovosti, keďže zmenku si spotrebiteľ musí nechať preplatiť. Takéto konanie žalobcu by malo teda tie isté účinky ako priame poskytnutie úveru v hotovosti (zmenka by tu bola len zbytočným medzikrokom medzi uzatvorením zmluvy a vyplatením prostriedkov z úveru). Hoci výslovne zakázané takéto konanie žalobcu v roku 2015 nebolo, ale zmysel a účel už vtedy platnej úpravy (§ 1 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v roku 2015) zjavne napíňalo. Z vyššie uvedených dôvodov - pre absenciu údajov o výške, počte a termínoch splátok úveru, pre nesprávny údaj o výške RPMN poskytnutého úveru a pre vyplatenie úveru v hotovosti, sa žalovanej poskytnutý úver podľa § 11 ods. 1 písm. b) a písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v roku 2015 považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná je tak povinná zaplatiť žalobcovi iba istinu čerpaného úveru bez odplaty za jeho poskytnutie, bez úroku a ostatných zmluvných nárokov, teda aj bez povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu 33,- Eur a poplatky za upomienky 180,- Eur, o zasielaní ktorých žalobca súdu navyše ani nepredložil žiadne dôkazy. Žalovaná sa v zmluve za poskytnutie úveru vo výške 200,- Eur zaviazala zaplatiť žalobcovi ako odplatu sumu 56,- Eur. Aj bez ďalšieho podrobnejšieho zisťovania úrokových sadzieb na trhu spotrebiteľských úverov (t.j. nielen úverov bankových) možno uzavrieť, že takto vysoká odplata odporuje dobrým mravom (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ako aj zásadám poctivého obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka), teda základným morálnym a etickým zásadám. Dojednanie úroku (odplaty) pri zmluve o úvere je podstatnou obsahovou náležitosťou právneho úkonu, neplatnosť dojednania ktorejkoľvek podstatnej obsahovej náležitosti má za následok neplatnosť právneho úkonu ako celku. Preto z tohto dôvodu, aj keby žalovanej poskytnutý spotrebiteľský úver nebol považovaný za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z. z., je uzatvorená zmluva absolútne neplatným právnym úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), resp. výkonu práva žalobcu z takejto zmluvy nemožno poskytnúť právnu ochranu (§ 265 Obchodného zákonníka). Z takéhoto právneho úkonu teda žalobcovi voči žalovanej nevznikli žiadne práva a žalovanej voči žalobcovi nevznikli žiadne povinnosti, a žalobca má voči žalovanej len právo na vrátenie istiny poskytnutého úveru. Neplatnosť úverovej zmluvy má teda dôsledky rovnaké ako prípad bezúročnosti a bezpoplatnosti úveru.

26. Z oboch vyššie uvedených dôvodov, t.j. pre neplatnosť zmluvy aj pre jej bezúročnosť a bezpoplatnosť je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi iba zvyšok istiny poskytnutého úveru. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaná z istiny úveru 200,- Eur zaplatila doteraz 99 eur. Žalovanú preto súd zaviazal zaplatiť žalobcovi zvyšok istiny 101eur a keďže úver mal byť splatený do 30.11.2016, aj s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.12.2016 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

29. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Súd rozhodol o trovách konania podľa § 255 ods. 1 tak, že plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej vo výške 100%, pretože mu priznal celú žalovanú istinu a ostatné

nároky patrili do príslušenstva, ktoré sa nezahŕňa do pomeru úspechu a neúspechu strán sporu. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník, samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.